

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

w sprawie **E. S.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 lutego 2025 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego

Marka Siwka

od rozpoznania sprawy o sygn. akt III KO 135/24 (KRI 581),

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

wniosek pozostawić bez rozpoznania

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 10 września 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego), obrońca skazanego E. S. , powołując się na art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, wniósł o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt III KO 135/24. W argumentacji przywołanej w uzasadnieniu wniosku wskazano, że Sędzia Marek Siwek został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. i w związku z tym rozpoznanie przez tego Sędziego wniosku

o wznowienie postępowania zakończony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 28 lipca 2020 r., sygn. akt II AKa 93/19, w którym obrońca skazanego podniósł wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z uwagi na nienależytą obsadę Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, powodowałoby konieczność zajęcia stanowiska odnośnie do okoliczności, która bezpośrednio dotyczy Sędziego Marka Siwka i jego procedury nominacyjnej. Obrońca skazanego wskazał też sprawy rozpatrywane przed Sądem Najwyższym, w których orzeczono o wyłączeniu Sędziego Marka Siwka lub przeprowadzono w stosunku do tego Sędziego test niezawisłości i bezstronności.

Sprawa z wniosku o wyłączenie Sędziego Marka Siwka została pierwotnie przydzielona do rozpoznania Sędzi Sądu Najwyższego Małgorzacie Bednarek, w stosunku do której obrońca skazanego złożył wniosek o wyłączenie. Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2024 r., III KO 135/24 (KRI 657) Sędzia Małgorzata Bednarek została wyłączona od udziału w sprawie z wniosku o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka należało pozostawić bez rozpoznania. Jest on bowiem niedopuszczalny z mocy ustawy.

Argumentacja przedstawiona we wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie Sędziego Marka Siwka oparta została wyłącznie na stwierdzeniu wadliwości powołania Sędziego Marka Siwka na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego. Tymczasem okoliczności dotyczące wadliwego powołania sędziego są wyłączone spod dyspozycji art. 41 § 1 k.p.k., do którego nawiązuje we wniosku obrońca skazanego. W wyroku z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19 Trybunał Konstytucyjny uznał, że „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 741 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a

ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Z tego względu wniosek o wyłączenie sędziego, w którym na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. kwestionuje się bezstronność sędziego tylko z powodu jego powołania na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. jest niedopuszczalny z mocy ustawy (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2024 r., I KO 52/23).

Przypomnieć się godzi, że zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. W doktrynie dominuje pogląd, że moc powszechnie obowiązująca orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego powoduje, iż wszystkie inne organy władzy publicznej, również organy władzy sądowniczej, mają obowiązek przestrzegania i stosowania tych orzeczeń. W świetle powyższego stwierdzić należy, że brak jest normatywnych podstaw do podważania konstytucyjnego umocowania Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz jej uprawnień do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, a także kwestionowania ważności i skuteczności powołań sędziowskich dokonanych przez Prezydenta RP w ramach przysługującej mu wyłącznej i nie podlegającej weryfikacji prerogatywy, na podstawie rekomendacji udzielonej przez ten organ (zob. m.in.: postanowienie TK z dnia 3 czerwca 2008 r., Kpt 1/08; wyrok TK z dnia 25 czerwca 2012 r., K 18/09; wyrok TK z dnia 11 września 2017 r., K 10/17, OTK-A 2017, poz. 64).

Bez znaczenia w kontekście zaprezentowanej przez obrońcę skazanego argumentacji jest wynik rozpatrywanych przed Sądem Najwyższym spraw, w których przeprowadzono w stosunku do Sędziego Marka Siwka test niezawisłości i bezstronności lub orzeczono o wyłączeniu. Rozstrzygnięcia, na które powołuje się obrońca skazanego, abstrahując od ich merytorycznej zasadności, miały znaczenie jedynie w tych konkretnych sprawach, w których te rozstrzygnięcia zapadły. Nie mają one charakteru wiążącego i nie mogą przez analogię być stosowane w innych sprawach. Przy tym należy mieć na uwadze, że wniosek o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności wobec sędziego Sądu Najwyższego jest

materializowany nie w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego, lecz na podstawie właściwych przepisów o Sądzie Najwyższym (zob. art. 29 § 5 u.SN). Są to dwa odrębne normatywnie tryby, których również zainicjowanie odbywa się na podstawie zupełnie odmiennych przesłanek. Co istotne, treść art. 29 § 4 u.SN wskazuje, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Jeżeli zaś chodzi o kwestię naruszenia zakazu *nemo iudex in causa sua*, to zauważyć należy, że skoro art. 41 k.p.k. nie obejmuje swoim zakresem badania okoliczności związanych z powołaniem na urząd sędziego, to tym samym zarzut orzekania przez sędziego we własnej sprawie pozostaje na gruncie tego przepisu zupełnie bezprzedmiotowy.

Z podanych względów, wniosek obrońcy skazanego złożony na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., którego argumentacja oparta została wyłącznie na stwierdzeniu wadliwości powołania Sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka, należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalny z mocy ustawy.

[J.J.]

[a.ł.]